

OSEBNOSTI

VELIKI SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON

OD M DO Ž

Mladinska knjiga
ZALOŽBA 2008

Ljubljana • Zagreb • Beograd • Sarajevo
Skopje • Sofija • Bukarešta

igral 57 tekem. 2003 je prenehal igrati. Bloudkova n. 1990.

Zdovc, Mirko (Slovenj Gradec, 26. 1. 1927–10. 4. 2005, Mb), arhitekt. 1955 je dipl. na Akademiji za uporabno umetnost v Zgb. Ukvarjal se je z ambientalnimi preureditvami in opremo notranjščin javnih stavb (Umetnostni paviljon v Slovenj Gradcu, hotel Donat in Rogaški Slatini ter v Mb PA in VEKS, Dom družbenih organizacij, Univerzitetna knjižnica in nova stavba SNG). V Mb je sodeloval z arhitektom B. Kocmutom, pri spomeniških zasnovah v Lj, Valjevu in Donji Gradini (BiH) pa s kiparjem S. Tihcem. N. Prešernovega sklada 1965.

Zdovc, Pavel (Rinkole, *Rinkolach*, 25. 7. 1933), jezikoslovec. Filozofijo in teologijo je študiral v Innsbrucku, lat. in slavistiko na Du; 1968 je tam dokt. 1968–96 je na dun. univerzi predaval slov. Preučeval je vlogo narečja pri pouku knjižnega jezika, samoglasniško redukcijo v podjunskih govorih, literarna in splošna kulturna vprašanja na avstr. Koroskem; piše v slov. in nem. O glavnem predmetu svojega raziskovalnega dela, rabi koroskih krajevnihih imen, je napisal priložnik. — **DELO:** *Die Mundart des südöstlichen Jauntales in Kärnten. Lautlehre und Akzent der Mundart der Poljanci*, 1972; *Dunaj in njegovi Slovenci*, 1978; *Slovenska krajevna imena na avstrijskem Koroskem*, 1993.

Zdravič, Andrej (Lj, 2. 2. 1952), režiser, videoumetnik. 1980 je mag. na univ. v Buffalu (ZDA), nato predaval na več amer. univ. in tudi na ALU v Lj. Delal je v New Yorku (1975–1980) in San Franciscu (1980–95), kjer je v muzeju znanosti, umetnosti in človeške percepcije Exploratorium ust. video-oddelek. Ukvarja se s filmom, raziskuje izrazne možnosti zvoka in videa. Ustvaril je več kratkih in videofilmov ter nekaj videoinstalacij (*Water Waves*, San Francisco, 1993; *Skrivnosti Soče*, Trenta, 1995). Zanimajo ga narava (*Waterbed*, 1974; *Vsi sveti*, 1981; *Oceanbeat*, 1990; *Tokyo Tsukiji*, 1994; *V steklu reke*, 1997), načini človeškega bivanja (*Venezija*, 1981; *Vesuvio*, 1981; *Anastomosis*, 1982), popotovanja (*Air Trio*, 1985; *Airborn*, 1987; *Kres*, 1987); razvil je tudi koncept računalniško vodene videoinstalacije *Časovno obzorje/Time Horizon*, ki je vključena v stalne postavitve v muzejih znanosti in umetnosti (ZDA, Tajvan, Slovenija) in je bila prikazana v slov. razstavnih paviljonih na EXPO (1998) v Lizboni in Beneškem bienalu (1999); posnel je tudi nekaj strokovnih filmov o kirurgiji. N. Prešernovega sklada 1999.

Zdravič, Franjo (Dolga vas, Kočevje, 20. 9. 1919–21. 12. 1999, Lj), plastični kirurg. Medicino je študiral na Du, v Bgd, Lj in Bologni, 1945 tam dipl., 1971 dokt. na MF v Lj; izpopolnjeval se je v Edinburghu (1954, 1959) in Rochesteru v ZDA (1960–61). 1945 se je zaposlil na kirurški kliniki v Lj in tu 1970 pomagal organizirati oddelek za plastično kirurgijo in opeklino (od 1974 samostojna klinika); 1972 je postal redni prof. lj. MF. 1978–80 je sodeloval pri izgradnji KC v Lj, 1973–81 bil direktor kirurške službe KC, 1976–85 predstojnik klinike za plastično kirurgijo in opeklino. Kot strokovnjak za rekonstruktivno in opeklinsko kirurgijo je 1963 organiziral in do 1968 vodil oddelek za plastično in maksilofacialno kirurgijo univ. bolnišnice Mustapha v Alžiru ter predaval na tamkajšnji MF. 1968 je bil svetovalec WHO pri reševanju problematike vojnih amputirancev v La-

osu, 1979 je kot svetovalec ministrstva za zdravje v Kuvajtu organiziral večletno medicinsko sodelovanje s KC. Pomembno je prispeval k oblikovanju kirurške doktrine in prakse ter k vzgoji kirurgov na področju rekonstruktivne in opeklinske kirurgije v Sloveniji in tujini, k strokovnemu povezovanju z vodilnimi svetovnimi centri tega področja. Uvedel je sistematično foto- in filmsko dokumentiranje in pripravil scenarije za več izvirnih medicinskih filmov. 1980–84 je bil preds. Združenja kirurgov Jugoslavije. Bil je ustanovni član Mednarodnega združenja za opeklinske poškodbe (1969–78 pomočnik generalnega sekretarja združenja, od 1979 častni član), Mediteranskega združenja za opeklinske poškodbe, častni član Britanskega združenja plastičnih kirurgov (od 1985).

Zečević, Momčilo (Bileća, BiH, 21. 1. 1935), zgodovinar. 1959 je dipl. na univ. v Bgd, 1972 dokt. na FF v Lj. Delal je na inštitutu za sodobno zgodovino v Bgd, 1989 postal redni prof. za jsl. zgodovino na univ. v Novem Sadu. Preučuje slov. politično zgodovino in Kraljevini Jugoslaviji. Z B. Petranovičem je izd. zbirke virov *Jugoslavija 1918–1984* (1985); *Jugoslovenski federalizem. Ideje in stvarnost. Tematska zbirka dokumenata I–II* (1987); *Jugoslavija 1918–1988* (1988). Član Črnogorske AZU 1995. — **DELO:** *Slovenska ljudska stranka in jugoslovansko zedinjenje 1917–1921, 1977; Na zgodovinski prelomnici. Slovenci v politiki jugoslovanske države 1918–1929*, 1986; *Prošlost i vreme. Iz istorije Jugoslavije*, 2003.

Zega, Bogdan (Go, 13. 9. 1923), kemik. 1951 je dipl., 1957 dokt. iz kemije na NTF v Lj. Od 1951 je delal na Inštitutu za elektrovezve (pozneje Iskra) v Lj, kjer je ust. obrat Feriti za izdelovanje magnetnih feritov za telefonijo in TV-sprejemnike. 1959–88 je bil sodelavec Raziskovalnega centra v Ženevi; sprva se je ukvarjal z mikrovezjem za elektronsko zapestno uro, pozneje razvil več kot 100 različnih projektov za potrebe vladnih organizacij in industrije. Pridobil je 12 patentov na področju vakuumske tehnike in površinskih obdelav. Po osamosvojitvi RS si je prizadeval za njeno medn. priznanje; bil je soust. in preds. Združenja ženevskih Slovencev ter ur. *Ženevskih novic*; od 1994 je podpreds. GO SSK za Švico in Liechtenstein.

Zeji, Miroslav (Nabrežina, *Aurisina*, 25. 7. 1914–2. 11. 2006, Sukošan, Hrvaška), biolog, ihtiolog. 1936 je dipl., 1940 dokt. na FF v Lj. 1937–47 je delal na oceanografskem inštitutu v Splitu, od 1948 na FF ter Naravoslovni fakulteti oz. BTF v Lj, 1954–62 in 1976–80 kot redni prof.; 1951–58 je bil tudi direktor Inštituta za morsko biologijo JAZU v Rovinju. 1962–75 je bil izvedenec in direktor ribarsko-oceanografskih projektov OZN v Gani, Tuniziji in vzhodnem tropskem Atlantskem oceanu, nato do 1977 direktor Morske biološke postaje v Piranu, 1977–88 član medvladne oceanografske komisije Unesca. Predaval je na univ. v Giessnu, Gradcu, Aleksandriji, Listu (Sylt), Akri, Freetownu. Raziskoval je v Jadranskem in Sredozemskem morju, vzhodnem Atlantskem in zahodnem Indijskem oceanu. Preučeval je girice, favno pelaških mnogočetincev Jadrana, sardele v Gvinejskem zalivu, vprašanja specijacije na jadranskih otokih. Častni član Prirodoslovnega društva Slovenije 1994, častni doktor UP 2005; Levstikova n. 1952, 1957, zlati red za zasluge RS

Miroslav Zei

Franjo Zdravič